

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi tarafından açıklanan "Marmara Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu", Temmuz, Ağustos ve Eylül 2025 döneminde cezaevlerinde yaşanan ağır hak ihlallerini ortaya koymaktadır. Rapora göre, yalnızca üç ayda bin 348 hak ihlali tespit edilmiş, cezaevi kapasiteleri 105 bin 287 kişiyle aşılmıştır.

Raporda, ihlallerin 430'unun iletişim hakkı ve tecrit, 269'unun işkence ve kötü muamele, 195'inin sağlık hakkı, 219'unun beslenme ve temel ihtiyaçlara erişim, 33'ünün adalete erişim, 26'sinin haksız tutukluluk ve infazda eşitlik ilkesine aykırılık, 8'inin yaşam hakkı ihlali, 2'sinin açlık greviyle ilgili olduğu belirtilmiştir.

Kelepçeli muayene dayatması, hasta mahpusların tedaviye erişiminin engellenmesi, "iyi halli değil" gerekçesiyle tahliyelerin ertelenmesi, özel alanların kamera ile izlenmesi, çıplak arama dayatması, mektup ve yayın yasakları, kapasitenin aşılması ve ağır tecrit koşulları raporda öne çıkan sistematik ihlaller arasındadır.

Raporda ayrıca, cezaevlerinde özgürlük hakkına yönelik keyfi kısıtlamaların devam ettiği, adalete erişim ve sağlık hakkının ciddi biçimde ihlal edildiği, "Barış ve Demokratik Toplum Süreci" olarak adlandırılan dönemde mahpuslara yönelik ayrımcı ve tehditkâr tutumların arttığı ifade edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarının amacı, cezalandırmadan ziyade topluma yeniden kazandırma ve insan onuruna uygun yaşam koşullarını sağlamaktır. Ancak mevcut tablo, cezaevlerinin insan hakları, hukuk devleti ve insani değerlerden uzaklaştığını; cezalandırma politikasının toplumu baskı altına alma aracına dönüştüğünü göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Marmara Bölgesi'ndeki cezaevlerinde kapasitenin 105 bin 287 kişiyle aşıldığı bilgisi doğru mudur? Doğruysa, bu durumun giderilmesi için hangi önlemler alınmaktadır?
- 2- Temmuz-Eylül 2025 döneminde Marmara Bölgesi cezaevlerinde işkence, kötü muamele, iletişim hakkı ihlali, sağlık hakkı ihlali gibi başlıklarla Bakanlığınıza kaç başvuru ulaşmıştır? Bu başvuruların kaçını soruşturma açılmıştır?

5108.241

- 3- Cezaevi İdare ve Gözlem Kurullarının “iyi hal” değerlendirmelerinde ideolojik gerekçelerle tahliyeleri engellediği iddiaları hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü herhangi bir inceleme var mıdır?
- 4- Raporda yer alan kelepçeli muayene dayatması, çıplak arama, özel alanların kamera ile izlenmesi ve hasta mahpusların tedaviye erişiminin engellenmesi uygulamaları Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bu uygulamaların son bulması için alınan tedbirler nelerdir?
- 5- Marmara Bölgesi cezaevlerinde 35 kişilik koğuşlarda 50 mahpusun kaldığı belirtilmektedir. Cezaevi kapasite aşımının fiziksel ve hijyen koşullar üzerindeki etkilerini gidermeye yönelik hangi iyileştirmeler planlanmaktadır?
- 6- Raporda belirtilen “Barış ve Demokratik Toplum Süreci sürecinde mahpuslara yönelik ayrımcı ve tehditkâr tutumlar arttı” tespiti doğru mudur? Bu dönemde cezaevi personeli hakkında disiplin veya idari işlem başlatılmış mıdır?
- 7- Cezaevlerinde sağlık hakkı ihlalleri kapsamında hasta mahpusların hastaneye sevkleri, refakatçi talepleri ve tedaviye erişimleri önündeki engellerin kaldırılması için yeni bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
- 8- Cezaevlerinde artan hak ihlalleri, tecrit ve keyfi uygulamalar karşısında bağımsız sivil izleme mekanizmaları oluşturulmasına ilişkin bir çalışmanız var mıdır?